

EAC GREEN PAPER MOBILITY
DG EAC/B3
MADO 11/14
Europeiska kommissionen
B-1049 Belgien

Yttrande med anledning av EU-kommissionens grönbok "Att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte"

Det här dokumentet är ett inlägg i det samråd som är öppet fram till 15 december 2009 om grönboken "Att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte". Bakom detta dokument står Stockholmsregionens Europakommitté (nedan kallad SEU), ett samarbetsorgan med Stockholms stad, Kommunförbundet Stockholms Län och Stockholms läns landsting som medlemmar. SEU har också ett utvecklat samarbete med regionala organ och kommuner i övriga Mälardalen. I detta dokument lyfts de frågor som SEU anser vara speciellt viktiga inom området ungdomars rörlighet i utbildningssyfte.

Inledning

SEU välkomnar kommissionens avsikt att bidra till medlemsstaternas arbete med att främja rörligheten av ungdomar i utbildningssyfte. Detta är en viktig komponent i ungdomars utveckling och en tillgång för samhället i stort. SEU håller också med kommissionen om vikten av satsningar på utbildning, inte minst under den nu rådande ekonomiska krisen, och välkomnar möjligheten att få bidra med inspel på hur strategier som bidrar till ökad rörlighet kan utvecklas och fastställas inom den europeiska kontexten.

Grönboken är uppdelad i tre avsnitt: Frågor som rör förberedelse av utlandsvistelse; frågor som rör själva utlandsvistelsen; förslag till ett nytt partnerskap för rörlighet. Under grönbokens tre avsnitt nedan redovisas SEU:s åsikter.

1. FÖRBEREDELSE AV RÖRLIGHET I UTBILDNINGSSYFTE

Information och vägledning

SEU anser, i likhet med kommissionen, att nyckeln till lyckad rörlighet är att den förbereds noggrant. Inte minst viktigt är det för individen själv att ha tillgång till information om olika alternativ och finansieringskällor samt vägledning i olika praktiska frågor.

Stockholm:

Box 38145, Västgöttagatan 2
S-10064 Stockholm, Sverige
Tel: +46 (0)8 615 94 80
Fax: +46 (0)8 615 94 89

Bryssel:

Avenue Marnix 28
B-1000 Bryssel, Belgien
Tel: +32 (0)2 740 06 00
Fax: +32 (0)2 740 06 16

St. Petersburg:

Nevsky Prospect 1
S:t Petersburg 190000, Ryssland
Tel: +7 (812) 324 32 99
Fax: +7 (812) 314 68 53

Warszawa:

Plac Bankowy 3/5
PL-00-142 Warszawa, Polen
Tel: +48 (0)22 695 62 25
Fax: +48 (0)22 695 62 77

Org.nr.: 769605-4332

E-mail: info@stockholmregion.org
Web: www.stockholmregion.org

SEU anser också att kontakten med andra länder bör etableras som en självklar och naturlig del inom alla skolformer, från förskola till vuxenutbildning. Kontakten och exponeringen av andra länder får inte starta i samband med att en elev tänker sig studera/arbeta/praktisera utomlands. Då kan steget upplevas som för stort att ta.

Främjande och motivation

Som det ser ut idag anser SEU att stödet för att uppmuntra rörlighet inte är tillräckligt. Inom skolvärlden beror det mycket på att regelverken inte är utformande så att skolan ser det som en naturlig del av verksamheten att motivera ungdomar till utlandsstudier. Det är således önskvärt att efterfrågan formuleras på den styrande nivån genom ett förtydligande av regelverken/kursplaner. Ett förslag för att ge mer PR åt rörlighet är att använda äldre ungdomar som kan agera förebilder för att informera och inspirera ungdomar samt informera om värdet av interkulturella erfarenheter och språkkunskaper i arbetslivet.

SEU vill också påvisa några observerade hinder för att motivera ungdomar till att delta i rörlighet, varav de största är att det idag inte finns någon tydlig huvudman för att driva detta samt att ansvarsfördelningen är otydlig. För ungdomarna själva är det ofta ekonomiska bekymmer och osäkerhet kring tillgång på bostad som kan utgöra hinder för utlandsvistelse.

Språk och kultur

Vidare anser SEU att språkundervisning generellt måste reformeras, inte minst den svenska. Detta bör EU fortsätta uppmuntra till. Språk ska levas in – bl a genom kontinuerliga kontakter med elever i andra länder. Idag finns också informations- och kommunikationsteknologi (IKT) som kan ge lärare förutsättningar för mer mångfasetterad språkundervisning än den som ges genom användandet av traditionella språkböcker.

Juridiska frågor

SEU håller även med kommissionen om att ungdomar måste vara säkra på att deras utlandsvistelse ger positiva resultat. SEU ser här ett antal rättsliga hinder som ligger i vägen; som en osäker examen, då innehållsmässiga skillnader i utbildningarna är stora och kan leda till en osäkerhet ifall utbildningen kommer att erkännas formellt. För närvarande märks svårigheter med genomförandet av ECVET samt EQF på alla nivåer. Försäkringar är också ett komplicerat område.

Rörlighet till och från Europeiska unionen

För att ytterligare främja rörlighet kan program skapas för grundskola och gymnasium. Denna åldersgrupp är mer positiv till rörlighet i utbildningssyfte. Ett bra exempel på området är Atlas praktik, där nationella medel används till elever från gymnasiets yrkesförberedande program för

Stockholm:
Box 38145, Västgötagatan 2
S-10064 Stockholm, Sverige
Tel: +46 (0)8 615 94 80
Fax: +46 (0)8 615 94 89

Bryssel:
Avenue Marnix 28
B-1000 Bryssel, Belgien
Tel: +32 (0)2 740 06 00
Fax: +32 (0)2 740 06 16

St. Petersburg:
Nevsky Prospect 1
S:t Petersburg 190000, Ryssland
Tel: +7 (812) 324 32 99
Fax: +7 (812) 314 68 53

Warszawa:
Plac Bankowy 3/5
PL-00-142 Warszawa, Polen
Tel: +48 (0)22 695 62 25
Fax: +48 (0)22 695 62 77

att genomföra arbetsplatsförlagd utbildning, APU, i utlandet. Ett annat exempel är Atenaprogrammet, som är finansierat av SIDA och ger elever, lärare, skolledning och annan pedagogisk personal inom gymnasial yrkesutbildning möjlighet till utbyten med utvecklingsländer.

Förberedande av utlandsvistelse och kvalitetssäkring

SEU vill här lyfta fram den Europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet som ett särskilt viktigt verktyg för att säkerställa att utlandsvistelserna blir av hög kvalitet.

Att nå ut till mindre gynnade grupper

SEU menar att det råder en brist på förebilder inom denna grupp och att social osäkerhet kan vara bidragande. Det borde också informeras mer om fördelarna med att inkludera mindre gynnade grupper i projekt som handlar om rörlighet för ungdomar i utbildningssyfte. Ett annat hinder för rörlighet av ungdomar från denna grupp kan också vara ekonomin.

2. UTLANDSVISTELSE OCH UPPFÖLJNING

Handledning och integrering

Det bör vara en del av skolverksamheten att ta emot enskilda och/eller grupper av elever, samt att själva besöka andra länder. Flera av de kompetenser som elever ska utveckla under grund- och gymnasietiden skulle kunna erövas i sådana sammanhang. SEU vill här dock lyfta fram erfarenheter från svårigheter med att hitta värdfamiljer.

SEU anser, likt kommissionen, att den mottagande organisationen (läroanstalter, ungdomsorganisationer, företag osv) bör ha något system som kan omfatta handledning till deltagarna och hjälp med deras integrering i den mottagande miljön samt fungera som kontaktpunkt för löpande stöd. Detta bör vara ett uppdrag för den ansvariga läroanstalten m fl i elevens hemland och den mottagande skolverksamheten tillsammans med någon regional instans och någon liknande organisation som Internationella programkontoret. Här tror SEU att ekonomiskt stöd är avgörande.

Erkännande och validering

Vad gäller erkännande och validering vill SEU framhålla att de flesta av dagens utbildningar är alltför o-flexibla på grundskole- och gymnasienivå. Inte bara språket, utan all kunskap man får, måste kunna valideras o tillgodoräknas på något vis. Ett exempel är att det vore bra om elever som återvänder efter utlandsvistelse kunde tenta av det språket och få annan undervisning i stället för att eleven efter tentamen får håltimme på alla aktuella språktimmar resten av utbildningstiden.

Stockholm:
Box 38145, Västgötagatan 2
S-10064 Stockholm, Sverige
Tel: +46 (0)8 615 94 80
Fax: +46 (0)8 615 94 89

Bryssel:
Avenue Marnix 28
B-1000 Bryssel, Belgien
Tel: +32 (0)2 740 06 00
Fax: +32 (0)2 740 06 16

St. Petersburg:
Nevsky Prospect 1
S:t Petersburg 190000, Ryssland
Tel: +7 (812) 324 32 99
Fax: +7 (812) 314 68 53

Warszawa:
Plac Bankowy 3/5
PL-00-142 Warszawa, Polen
Tel: +48 (0)22 695 62 25
Fax: +48 (0)22 695 62 77

3. ETT NYTT PARTNERSKAP FÖR RÖRLIGHET

Att mobilisera aktörer och medel

I Stockholmsregionen arbetar exempelvis Rinkebyskolan i nära samarbete med lokala myndigheter från närsamhället som hyr in sig i skolans lokaler för diverse ungdomsaktiviteter. Detta har visat sig mycket positivt. För att mobilisera företagen att engagera sig mer i ungdomsrörlighet föreslår SEU att man använder förebilder.

Virtuella nätverk och eTwinning

Vad gäller virtuella nätverk och eTwinning kan IKT bäst användas för att knyta kontakter i vardagen inom ramen för olika ämnen och projekt med andra elever, klasser och skolor. Fortfarande är tillgången på IKT inte tillräckligt utbyggd i skolan i Sverige och det finns en stor risk att detta kan bli en segregerande faktor i samhället.

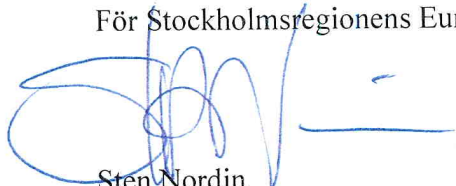
Att engagera informationsförmedlare

SEU föreslår att det bör bildas nätverk för samverkan och vidareutbildning på lokal nivå som kan vara ett stöd för nyckelpersoner som lärare, utbildare och ungdomsledare. Tid, pengar och information är de hinder som vi ser för den typen av verksamhet. Här anser SEU också att Lärarutbildningen har ett stort ansvar. Redan under utbildningen till lärare bör kontakter och besök i och av andra länder genomföras.

Slutligen anser SEU att målsättningar är nödvändiga för att uppnå, mäta och utvärdera resultat. Nivån på vilken detta bör göras är nationell eftersom ansvaret för utbildningsfrågorna ligger på nationell nivå. Det är dock även viktigt med en europeisk strategi och målsättning för rörlighet så att frågan utvecklas i ungefär samma takt i samtliga länder och genom strategin kan vi följa upp och utvärdera frågan.

Stockholm den 8 december 2009

För Stockholmsregionens Europakommitté

Sten Nordin

Ordförande

Madeleine Sjöstrand

tf VD

Stockholm:
Box 38145, Västgötagatan 2
S-10064 Stockholm, Sverige
Tel: +46 (0)8 615 94 80
Fax: +46 (0)8 615 94 89

Bryssel:
Avenue Marnix 28
B-1000 Bryssel, Belgien
Tel: +32 (0)2 740 06 00
Fax: +32 (0)2 740 06 16

St. Petersburg:
Nevsky Prospect 1
S:t Petersburg 190000, Ryssland
Tel: +7 (812) 324 32 99
Fax: +7 (812) 314 68 53

Warszawa:
Plac Bankowy 3/5
PL-00-142 Warszawa, Polen
Tel: +48 (0)22 695 62 25
Fax: +48 (0)22 695 62 77

Org.nr.: 769605-4332

E-mail: info@stockholmregion.org
Web: www.stockholmregion.org